

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת נאוה גדיש

תובע/נתבע

נ.ג.

ע"י ב"כ עוה"ד אביב טסה ו/או יניב בן דוד

נגד

נתבעים

1.צ.ג.

2.מ.ג.

(הנתבעים 1,2 הם גם התובעים בתיק 20468-05-17)

3.פ.ג.

4.ב.ה.

5.ש.ש.

6.עו"ד דוד פולק מנהל עיזבון המנוחים ח' ו-ס' ז"ל

הנתבעים 1,2,3,5 ע"י ב"כ עוה"ד סער רשף ו/או דוד נפתולייב

פסק דין

האחים למשפחת ג' חלוקים ביניהם באשר לזכויות במקרקעין ברח' ==, לאחר פטירת הוריהם ח' ו-ס' ז"ל.

לשם הנוחיות, ייקראו הצדדים בשמותיהם הפרטיים.
נ' הגיש תביעתו כנגד שני אחיו ושלוש אחיותיו, צ' ומ' הגישו מצידם תביעה כנגד נ'.

רקע

1. ח' ו-ס' ז"ל נישאו בשנת 1938 ועלו ארצה בשנת 1943.
2. זמן קצר אחרי שעלו ארצה, הקימו את ביתם ב- XXX. שם גידלו את ששת ילדיהם ושם התגוררו עד אחרית ימיהם.
3. ביום DD.MM.03 הלכה האם, ס.ג. ז"ל, לבית עולמה.
האב, ח.ג. ז"ל, הלך לבית עולמו ביום DD.MM.13.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'
תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

4. אחר המנוחה ניתן צו ירושה ביום DD.MM.2014 לפיו יורשיה הם ששת ילדיה, בחלקים שווים ביניהם (ת/1).

5. המנוח חתם ביום DD.MM.03 על צוואה, לפיה יורשיו היחידים הם שניים מבניו, מ' ו-צ'. צו קיום צוואה ניתן ביום DD.MM.13 (ת/2).

6. לבקשת נ' מונה מנהל עיזבון ביחס לעיזבונות ההורים. תחילה עו"ד יצהר הס (מינוי מיום 5.5.16 בתיק 38518-10-15 ת/4) ובהמשך הוחלף המינוי ובמקומו של עו"ד הס מונה עו"ד דוד פולק, ביום 22.12.10 (ת/3).

המקרקעין נשוא המחלוקת

7. כאמור, המנוחים בנו את ביתם ברח' ===, במקרקעין הידועים כחלקה Z בגוש E, במגרש ששטחו 1,002 מ"ר (להלן: המקרקעין).

8. המנוח חתם על הסכם חכירה ביחס למקרקעין, עם מינהל מקרקעי ישראל, לימים – רשות מקרקעי ישראל, (ת/8) והוא נרשם כבעל הזכויות היחיד.

9. בשנת 1998 הגישו המנוחים בקשה להיתר בנייה, לבניית בית פרטי, חד משפחתי, במקרקעין והריסת הבית הקיים (ת/7). היתר ניתן בשנת 2003 (ת/10). הבית הנוסף נבנה מאחורי הבית הקיים ושימש את נ' למגוריו ולמגורי בני משפחתו. הבית הקיים לא נהרס.

10. ביום DD.MM.03, חתם המנוח על צוואה לפיה ציווה את כל רכושו "לרבות זכויות בדירה בת 3 חדרים ברח' ===...", לשני בניו – צ' ו-מ'.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

11. ביום DD.MM.03 חתמו המנוחים על תצהירי העברה ללא תמורה, לפיהם הם העניקו במתנה לנ' 513.83 מ"ר מהמקרקעין, בהתאם לתשריט שצורף להם. נ' חתם על תצהיר מתאים כמי שקבל את הזכויות מהוריו, בהעברה ללא תמורה. (ת/5 ו- ת/6).

12. עוה"ד רוזלי אשר ערכה את התצהירים האמורים והחתימה את המנוחים ואת נ', ערכה גם ייפוי כוח בלתי חוזר, שנחתם על ידי המנוחים ודווחה על עסקת המתנה לרשויות המס. העסקה לא הושלמה ברישום.

13. לאחר פטירת המנוח, פעלו צ' ומ' לרישום זכויותיהם במקרקעין, לכאורה מכוח צו קיום הצוואה, במשרדי רמ"י.

טענות נ'

14. נ' טוען כי ההורים המנוחים העניקו לו במתנה חלק מהמקרקעין, שטח עליו בנה את ביתו ושם התגורר מאז שנת 2003, בצמוד לבית ההורים.

15. נ' טוען כי כל אחיו ואחיותיו ידעו על כך ונתנו הסכמתם לאמור ואחיו צ', בהיותו קבלן בניין, הוא שבנה את הבית בעצמו.

16. נ' מציין כי העברת הזכויות על שמו לא הושלמה, לאור עצה מקצועית שקיבל מגיסו ד' (בעלה של אחותו ב'), לפיה על מנת לחסוך בתשלום דמי היתר לרמ"י, יש להרוס את בית ההורים וזו הסיבה שהדבר התבקש במסגרת הבקשה להיתר. נ' מדגיש ומציין כי בהתאם לאותה עצה, היה ברור שהריסת הבית הקיים תתאפשר רק אחרי אחרית ימיהם ושנותיהם של ההורים ולפיכך הרישום על שמו לא הושלם.

17. נ' מוסיף וטוען כי הוא מכר את דירתו ברעננה, על מנת לממן את בניית הבית החדש וכי הוא מתגורר בבית זה, מאז ועד היום.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

18. נ' טוען כי לאחר פטירת ההורים פעלו שני אחיו, צ' ומ', לרישום צו קיום הצוואה במקרקעין שהיו רשומים על שם האב המנוח, אף על פי שידעו שחלק מהזכויות הועברו אליו, בהתאם לתצהירים האמורים, כבר למעלה מעשור קודם לכן.

19. נ' מוסיף וטוען כי יתרת הזכויות במקרקעין (לאחר עסקת המתנה) שייכת למעשה לשני הוריו מכוח חזקת השיתוף, אף על פי שהייתה רשומה רק על שם אביו.

20. לפיכך, לטענת נ', יש להורות על ביטול העברת הזכויות ברמ"י על שם אחיו צ' ומ', מכוח צו קיום הצוואה, על רישום הזכויות על שמו באשר לחלק שקיבל במתנה ועל רישום יתרת הזכויות, מחצית על שם יורשי אביו, בהתאם לצו קיום הצוואה ומחצית על שם יורשי אמו, בהתאם לצו הירושה.

טענות מ' ו-צ'

21. מ' וצ' טוענים כי אין מקום להתייחס לטענותיו של נ' בעניין חזקת השיתוף מאחר וטענות אלו לא נטענו על ידי האם המנוחה ולא הועלו אף 7 שנים לאחר פטירתה, כך שביחס אליהן, העילה התיישנה.

22. מעבר לכך, טוענים מ' וצ' כי הייתה הפרדה רכושית בין הוריהם המנוחים והמקרקעין נשוא המחלוקת היו שייכים לאב בלבד.

23. מ' וצ' טוענים כי אף שההורים המנוחים חתמו על תצהיר לשם העברה ללא תמורה לנ', הרי שהעברת הזכויות לא הושלמה, כך שמדובר בהתחייבות לתת מתנה.

24. לטענת מ' וצ', ההורים חזרו בהם מהתחייבות זו, כפי שניתן ללמוד מהצוואה שנחתמה לטובתם.

25. מ' וצ' מוסיפים וטוענים שההורים לא התכוונו ולא הסכימו בשום אופן להריסת ביתם ודי בדרישה האמורה, כדי ללמד על כך שני ביקש לפעול ללא אישורם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

26. עוד טוענים מ' וצ' כי היתר הבנייה שקיבל נ' לבניית ביתו, הוצא על בסיס בקשה מזויפת ויש בכך כדי להעמיד להם את הזכות לבטל את התחייבות ההורים לתת לנ' מתנה.

האחיות

27. באופן טבעי, משהתגלע סכסוך בין הבנים למשפחת ג', נגררו לסכסוך גם האחיות. בעוד שהאחות ב' ובעלה ד' תמכו בטענותיו של נ', הרי ששתי האחיות האחרות, ש' ופ' תמכו באחים מ' וצ'. ש' ופ' הביעו תסכול מכך שהן כלל לא מופיעות בצוואת אביהן המנוח, (פרוטוקול מיום 25.5.20 עמ' 127 שורה 22 ואילך) וכלשונה של פ' : "בעלי כעס מאוד על הסיפור...על הקטע הזה שמגיע לי, שגם משם מנשלים אותי והילדים שלי עוד יותר כעסו עלי וזה הפך להיות לשיחת שבת, שמוטטה אותי..." (שם, עמ' 129 שורות 18-21). תסכולן של האחיות ש' ופ', הוביל אותן לתמוך באחיהן, מ' וצ', מתוך אמונה כי אלה ידאגו לשוויון בין האחים והאחיות.

השאלות שבמחלוקת

28. האם נ' קבל מתנה מהוריו המנוחים או שמדובר בהתחייבות לתת מתנה?
29. אם מדובר בהתחייבות לתת מתנה, האם ההורים המנוחים חזרו בהם מהתחייבותם והאם יורשיהם רשאים לחזור בהם?
30. האם יש לראות במקרקעין כמקרקעין משותפים לשני ההורים המנוחים, מכוח חזקת השיתוף?
31. מה משמעות צו הירושה וצו קיום הצוואה שניתנו?

דיון

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

32. אין חולק כי ההורים חתמו על תצהירי העברה ללא תמורה. אין חולק כי הרישום על פי התצהירים לא הושלם (ותהיינה הסיבות לכך אשר תהיינה) ומשכך לפנינו התחייבות לתת מתנה, בהתאם לסעיף 5 לחוק המתנה, תשכ"ח – 1968.
33. טענתם של מ' וצ' כי ההורים המנוחים חזרו בהם מההתחייבות, יכולה הייתה להישמע כל זמן שההורים היו בחיים, בכפוף לכך שהתקיימו התנאים שקבועים בחוק המאפשרים חזרה מהתחייבות לתת מתנה, כלומר - כל עוד נ' (מקבל המתנה) לא שינה את מצבו, בהסתמך על ההתחייבות האמורה, או במקרה שהחזרה הייתה מוצדקת, בשל התנהגות מחפירה מצידו של נ' כלפי ההורים.
34. לאחר שבחנתי טענות הצדדים בעניין זה, לא מצאתי לקבל עמדתם של מ' וצ'.
35. ראשית, לא ניתן לטעון שני' לא הסתמך על המתנה ולא שינה מצבו. הוכח כי נ' מכר את דירתו והשקיע את מיטב כספו בבניית בית במקרקעין שקיבל מהוריו, על פי התצהירים.
- נ' ובני משפחתו התגוררו בבית, לכל אורך השנים, לצד ההורים, עד אחרית ימיהם של אלה והם ממשיכים להתגורר שם, גם לאחר הפטירה.
36. שנית, לא הוצגה כל ראיה לכך שבמהלך חיי ההורים, מי מהם טען שני' נוהג כלפיהם באופן מחפיר.
- 36.1 בהיעדר ראיות של ממש לקיומה של התנהגות מחפירה, לא כל שכן כזו שמצדיקה ביטול התחייבות לתת מתנה, לא קבלתי טענותיהם של צ' ומ' בעניין זה.
- 36.2 יותר מכך, מעדותו של נ', שהייתה אמינה בעיניי, עולה כי הוא דאג להוריו וכל אחיו סמכו עליו שיעשה כן, היות והוא גר בסמיכות אליהם.
- 36.3 נ' העיד שהוא היה מי ש"עושה קניות לאבא, אם זה פירות, ירקות, בשר, לקחת אותו עם הרכב לקופת חולים, לבית חולים, הכל... אני היחיד שהייתי מממן כלכלה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

1 לאבא...הם היו באים אלי כל חג...אשתי הייתה מבשלת לאבא.. " (פרוטוקול מיום
2 24.2.20 עמ' 47 שורות 16 ואילך).
3 כאשר נ' נשאל אם יש בידיו קבלות להוכחת טענותיו, השיב בכאב ובהתרסה "אני
4 אלך לאטליז ואקח ממנו אישורים, איזה שטויות אתה שואל..." (שם בשורה 24).
5 ובהמשך בעמ' 48 שורות 19 ואילך: "... מי היה מטפל בקלנועית כשהיו נתקעים עם
6 פנצ'ר...מי היה לוקח אותו לבתי חולים, מי היה לוקח אותו לחתונות, מי היה לוקח
7 אותו לניחום אבלים, מי היה לוקח אותו לצנתורים, מי היה לוקח אותו לבדיקות
8 עיניים ואוזניים, מישהו היה לוקח אותו?".

9
10 36.4 הטענות של מ' וצ' כי האב המנוח הלך בפניהם על כך שני לא מבקרו מספיק, לא
11 הוכחו ולא היו אמינות בעיניי ולא די בכך שנתמכו על ידי פ' ושי' (בשים לב לאינטרס
12 המשותף להם).

13 36.5 יותר מכך, גם אם טענות אלו היו מוכחות, אין די בהן כדי לקבוע שהתנהגותו של
14 נ' הייתה התנהגות מחפירה, לא כל שכן כזו שמצדיקה ביטול המתנה, לאחר שני
15 כבר בנה את ביתו במקרקעין שקיבל במתנה.

16
17 37. מצאתי כי יש טעם לפגם בעצם העלאת הטענות בעניין התנהגות מחפירה, ביחס לבן שגר
18 לאורך השנים לצידו של האב המנוח ודאג לענייניו השוטפים.
19 אם כטענת מ' מהאחים, אכן הייתה התרשמות שקיימת התנהגות מחפירה מצד אותו אח
20 שגר בסמוך להורים, מצופה היה מהם, כמי שדואגים להוריהם, שיפעלו להפסקת
21 ההתנהגות, בזמן שההורים בחיים, או למצער שיפנו להורים ויבקשו מהם לבטל את
22 ההתחייבות לתת לנ' מתנה (התחייבות שעליה כאמור כולם ידעו).

23
24 38. הדברים נאמרים ביתר שאת, ביחס לאחים מ' ופ'.

25
26 38.1 האח מ', אשר התגורר ב-N, הרחק מההורים המנוחים, העיד על עצמו
27 כמי שבחר להתרחק מהמשפחה, כך כלשונו: "מודה שהיה לי נוח לשבת ב-N, לא
28 להכניס את הראש שלי לכל התסבוכת הזאת בין ההורים לאחים, בין האחים לבין
29 עצמם.." (פרוטוקול מיום 28.7.20 עמ' 237 שורות 4-7).
30

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

- 1 38.2 האחות פ' העידה כי היא נהגה להגיע אחרי העבודה לשחק עם האב דומינו.
2 פ' אמנם ציינה כי היא כלל לא ראתה את נ' בבית ההורים, אולם הבהירה
3 כי זאת "אולי בגלל השעה..." (פרוטוקול מיום 25.5.20 עמ' 143 שורה 19).
4 האחות פ' העידה כי בסופי השבוע היא כלל לא הגיעה לבקר את ההורים (שם, עמ'
5 155 שורה 24), כי לא הייתה מעורה בעניינים השוטפים שלהם והרגישה "אאוט
6 סיידרית" (שם, עמ' 148 שורה 23).
7 לפיכך, לא קבלתי את גרסתה כי אביה התלונן בפניה "שלא נכנסים לא באים... לא
8 מסתכלים עליי..." (שם, עמ' 143 שורה 24), ואם כך התלונן, אפשר וכיוון דבריו
9 דווקא אליה ובהחלט יתכן שזו הסיבה שהיא העדיפה שלא לדבר על כך, לא עם
10 אביה ולא עם מי מאחיה.
11
12 39. במצב דברים זה, הטענה במסגרת ההליך כי האב ביטל את התחייבותו לתת מתנה לנ', בשל
13 התנהגות מחפירה מצידו של נ', מהווה חוסר תום לב של ממש.
14
15 40. שלישית, גם אחרי שההורים הלכו לבית עולמם, לא נטען על ידי מ' וצ' שאין תוקף
16 למתנה שקיבל נ'.
17 להיפך, מ' פנה לנ' וביקש מממנו לוותר על חלקו בעיזבון האם, לשם פיצוי האחים
18 האחרים, בגין החלק שני כבר קיבל.
19 מ' אף הכין לאחיו נ' תצהיר הסתלקות מחלקו בירושת האם המנוחה, לטובת אחיו (ת/19).
20 מ' הסביר זאת כך:
21 "ביום מן הימים כשהייתי בXXX, זה היה לאחר שאבא נפטר כבר, נ' פנה אליי ואמר לי:
22 מה אתה אומר, מה דעתך, מה עם החלק שלי בירושה של אמא? אמרתי לו: נ' תראה, אתה
23 שואל לדעתי? אתה קיבלת מעל ומעבר וזה לא הוגן שאתה תקבל גם מהחלק של אמא ואני
24 חושב שזה צריך להתחלק בין יתר היורשים. הוא אומר לי: אז מה צריך לעשות? אמרתי לו:
25 אתה צריך להכין תצהיר הסתלקות מירושה וזהו... סוכם שאני אכין את התצהיר... נתתי לו
26 את דברתי.. שהחלק שלו כביכול שהוא זכאי לו מהירושה של אמא, זה ישמש לפיצוי שאר
27 האחים" (פרוטוקול מיום 25.5.20, עמ' 158 שורה 18 ואילך).
28 מעבר לבעייתיות שיש בהכנת תצהיר כזה על ידי מ', בהיותו עו"ד, ובכך שהחתים את אחיו
29 נ' על ויתור לטובתו, מתעורר ספק גם בדבר כוונותיו של מ', שהרי גם הוא וגם אחיו צ' קבלו

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

- 1 לכאורה חלק במקרקעין, והם לא מצאו לנכון לחתום על ויתור כלשהו לטובת אחיותיהם,
2 שלא קיבלו דבר.
3
4 41. השתכנעתי כי כל האחים והאחיות ידעו על המתנה שההורים בחרו לתת לני.
5
6 42. טענתו של נ' בעניין זה, נשמעה אמינה בעיניי, נתמכה בראיות שהוצגו ואף התרשמתי כי
7 האחים כולם קיבלו זאת בשמחה ובידיעה שיהיה מי מהילדים, אשר ימצא קרוב לבית
8 ההורים בעת זקנתם וידאג להם, כפי שאירע בפועל.
9
10 43. יותר מכך, כל האחים, ללא יוצא מן הכלל, אישרו בחקירותיהם כי ידעו על קיומה של
11 המתנה.
12 חלקם גם אישרו שנתנו הסכמה מפורשת לקיומה וגם אם האח מ' טען כי לא ידע על כך
13 מבעוד מועד, הוא עדיין אישר כי ידע על קיומה, עוד כשההורים היו בחיים.
14 יש לציין כי עדותו של מ' בעניין זה איננה מתיישבת עם עדות אחותו ש' ולא עם הדברים
15 שהוא עצמו אמר בחקירתו.
16 43.1 כך העיד האח מ': "כשהייתה מחלוקת עם ההורים, בין הילדים, בין האחים בעניין
17 הזה, המלחמה הזו שפרצה, אני אמרתי להורים, אני לא אשכח, במילים האלה, 'זה
18 שלכם. גם אם תרצו לתרום אותו לערפאת את הרכוש שלכם, זכותכם לעשות את
19 זה'..."
20 מ' אישר בעצמו כי: "הסיכום היה שני יבנה שם והוא ואשתו יטפלו באבא ואמא
21 עד יום מותם..." (שם, עמ' 168 שורה 24).
22 טענתו של מ' כי נודע לו על קיומם של תצהירי המתנה רק לאחר שבקש אותם
23 מעו"ד גרינפלד, על סמך יפוי הכוח שקיבל מאביו, עומדת בסתירה לדבריו ומכל
24 מקום, גם אם רק אז נודע לו על קיומה של המתנה (אף שאינני מקבלת גרסה זו),
25 ברור כי באותה עת, לא מצא לנכון לעשות דבר ואף לא פנה לאביו בעניין, לטענתו
26 משום שלא ראה שיש כל בעיה בעצם המתנה, היות ונושא הריסת הבית לא נזכר
27 בתצהירי המתנה (פרוטוקול מיום 28.7.20 עמ' 220 שורות 4-6).
28 לעניין ידיעתו של האח מ', יש להוסיף כי זה אישר, שכאשר קיבל לידי העתק
29 מצוואת אביו, סמוך לאחר שנחתמה, הניח שאביו קבע בצוואתו שרק שניים מבניו
30 יזכו בעיזבונו, היות והאח נ' כבר קיבל את חלקו, בכך שאפשרו לו לבנות במגרש

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

- 1 הצמוד להורים ובשים לב למה שהיה מקובל בעיני אביו, כי רק הבנים זכאים לרשת
2 (והבנות לא), (פרוטוקול מיום 25.5.20 עמ' 182 שורה 21 ועד עמ' 183 בשורה 19).
3
- 4 **43.2** כך האחות ב' העידה: "ש. את כותבת שבשנת '98 התחילו ברעיון של לתת לני
5 וכן הלאה.. את היית שותפה להליך?
6 ת. הם שאלו, כל פעם שהגיע אח הם שאלו מה דעתו. אני הבעתי את דעתי – אם זה
7 רצונכם – כבודכם. זה לא שלי, זה לא של אף אחד מאיתנו, מה שתרצו לעשות עם
8 זה, תעשו" (פרוטוקול מיום 27.1.20, עמ' 100 שורות 17-22).
9 יצוין כי עמדה זו של האחות ב', באה לידי ביטוי גם בתצהיר עדותה הראשית וגם
10 בעלה תמך בגרסה זו בתצהירו ובעדותו.
- 11 **43.3** האחות פ' אישרה בחקירתה כי הייתה התכנסות של האחים (לטענתה ללא
12 ההורים, אף שאלה עוד היו בחיים), לפני שני סיים לבנות את הבית, שבעקבותיה
13 החל ה"פיצוץ" כלשונה, בין האחים, (פרוטוקול הדיון מיום 25.5.20 עמ' 132-133
14 לפרוטוקול).
- 15 **43.4** וכך העידה האחות ש': "שמעתי שהוא רוצה לתת איזו מתנה לני ושאלו
16 אותנו אם אנחנו מסכימים, אני אמרתי שזה יפגע בחלוקה בין כל האחים... א'
17 (האח מ' – נ.ג.) שכנע אותי, אמר לי תשמעי בואי נעזור לו, כולנו מסודרים, מה
18 אכפת לך? ייגרע ממך 10,000 ₪ לטובת נ'..." (פרוטוקול מיום 24.2.20 עמ' 73
19 שורות 2-7).
20
- 21 **43.5** גם האח צ' שבנה בעצמו את הבית עבור נ' העיד: "אני יודע שהם נתנו לו רשות
22 לבנות במגרש שם, מה עשו מאז, לא הייתי מעורה, לא עניין אותי ואני עזרתי לו
23 לבנות" (פרוטוקול מיום 29.7.20 עמ' 115 שורה 12 ואילך).
24 "ש. מתי אתה ידעת פעם ראשונה שבכוונת ההורים לתת לני את המתנה
25 והמקרקעין?
26 ת. אני פעלתי לזה.
27 ש. אתה פעלת?
28 ת. כן.
29 ש. מתי?
30 ת. אני לא זוכר תאריכים..."

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

- 1 :
- 2 :
- 3 ש. אחרי שהבית נבנה?
- 4 ת. אני דברתי עם אמא, אמא רצתה שהוא יבנה, הוא היה מהמר...אמא אמרה לי,
- 5 אכפת לך שהוא יבנה פה במגרש? אמרתי, אמא זה שלך, תעשי בזה מה שאת רוצה,
- 6 את רוצה לתרום את זה לאילן, תתרמי את זה לאילן. היא אומרת אני רוצה שני
- 7 יבנה ולראות את כולכם מסודרים, כי כל הילדים היו מסודרים. אמרתי, אם את
- 8 מחליטה, אני אעזור לו, אני בונה לו חניס, ובניתי לו חניס..."
- 9
- 10 44. לאחר פטירת ההורים, פנו האחים צ' ומ' לאחיהם נ' וביקשו לוודא כי הוא אינו טוען שיש לו
- 11 זכויות נוספות, מעבר לזכויות שכבר קיבל מההורים.
- 12 כך במכתבו של עו"ד סער רשף מיום 3.11.14, נספח 14 לתצהירו של נ'.
- 13
- 14 45. זאת ועוד, האח מ', שהוא כאמור עו"ד, החתים את נ' על תצהיר הסתלקות מחלקו בירושת
- 15 אימו ואישר את חתימתו (תצהיר ההסתלקות מיום 19.10.13, צורף כנספח 19 לתצהירו של
- 16 נ').
- 17
- 18 46. לסיכום פרק זה, אף שמקובלת עליי הטענה כי המתנה שהוענקה לנ' לא הושלמה ומדובר
- 19 בהתחייבות לתת מתנה, מצאתי כי התחייבות זו לא בוטלה, לא הייתה למנוחים או למי
- 20 מהם כל כוונה או כל סיבה לבטלה. משחתמו גם על ייפוי כוח בלתי חוזר, להבטחת הרישום,
- 21 הרי שהביעו דעתם החד משמעית, כי אין בכוונתם לחזור בהם מההתחייבות ואכן לא חזרו
- 22 ממנה.
- 23
- 24 47. הטענה כי האב המנוח ביקש לבטל את המתנה, באמצעות צוואה, לא מתיישבת עם
- 25 המציאות העובדתית ולא עם המציאות המשפטית.
- 26 ראשית, הצוואה נחתמה לפני התצהירים, כך שלא ברור מדוע סבורים מ' וצ' שהיה בה כדי
- 27 להצביע על כוונה לבטל את תצהירי המתנה.
- 28 שנית, בצוואה הורה המנוח כך "אני מצווה כי כל רכושי... לרבות הזכויות שיש לי בדירת
- 29 בת 3 חדרים, ברח' ===....". המנוח לא התייחס לכל המקרקעין שברח' ===, וניתן להניח

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

- 1 שנתן דעתו לכך שהחלק שהוא העניק לשני בניו אינו כולל את השטח שאותו קבל הבן נ' כדי
2 לבנות את ביתו (וזכור הבקשה להיתר בניה, לבניית הבית הנוסף, הוגשה עוד בשנת 1998).
3 שלישית, ברור כי אין בצוואה כדי לקבוע זכויות קנייניות. לפיכך, גם אם המנוח היה נותן
4 הוראות בצוואתו באשר למה יעשה ברכוש מסוים אחרי אחרית ימיו ושנותיו, אין בכך כדי
5 לקבוע שהיו לו זכויות באותו רכוש, עת חתם על הצוואה ולא כי ביקש למנוע מעצמו
6 מלהעניק חלק מרכושו לאחר, עוד בחייו.
7
8 48. למעלה מהצורך, מצאתי להתייחס גם לטענותיהם של מ' וצ' כי אין זה סביר שהמנוחים היו
9 נותנים הסכמה להרוס את ביתם.
10 טענות אלו, אין להן על מה להתבסס.
11 בשום מקום לא נטען שהייתה כוונה להרוס את ביתם של המנוחים כל זמן שהם התגוררו
12 בו. להיפך, מעדותו של ד.ה. (בעלה של האחות ב') עולה באופן ברור כי כוונת הצדדים הייתה
13 להתחייב להריסת הבית, לאחר אחרית ימיהם של המנוחים, על מנת שניתן יהיה לקבל
14 אישור לרישום השטח על שמו של נ' וכי התחייבות זו, היא שאפשרה את קבלת היתר
15 הבניה, לבניית ביתו של נ' (פרוטוקול מיום 27.1.20, עמ' 45 שורות 2-25).
16
17 49. השאלה אם היה בעסקה כדי לסכן את המנוחים ולהעמידם כמי שמפרים את הוראות
18 החוק, איננה רלוונטית בענייננו.
19
20
21 49.1 לא הוצגה כל ראיה לכך שהמנוחים הועמדו לדין, בגין חריגות הבנייה הנטענות, או
22 כי נשלחו אליהם התראות בגין חריגות אלו (וגם בעניין זה היטיב מר ד.ה. להבהיר
23 מדוע לא היה כל סיכון למנוחים).
24
25 49.2 גם אם המנוחים פעלו שלא בהתאם להוראות החוק, בידיעתם או שלא בידיעתם,
26 הרי שאין בכך כדי לפסול את עסקת המתנה.
27
28 49.3 זאת ועוד, העובדה שהאח צ' הוא שבנה את הבית על פי האישורים שהוצגו לו,
29 מעמידה אותו כמי שידע, שלא לומר היה שותף מלא, לכל עבירה מצד המנוחים,
30 ככל

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

שנעברה.

49.4 גם לגבי האח מ', לא ניתן לומר כי טמן ידו בצלחת.

האח מ' הוא עו"ד, מי שנחשב במשפחה כבעל הידע וההשכלה, זה שכולם נהגו על פי המלצותיו. אילו מ' סבר שהוריו מסתכנים בהעמדה לדין, בשל בניית ביתו של נ',

רק

טבעי וסביר שהוא היה מזהיר אותם לבל יפעלו כאמור. לא רק שמ' לא עשה כן,

אלא

שאף שכנע את ש' להסכים לעזור לנ'.

50. עוה"ד סמדר רוזלי, אשר ערכה את עסקת המתנה, העידה אף היא על נסיבות עריכתה.

הניסיון להטיל דופי ביושרה ובמקצועיותה, היה מקומם.

אמנם, בתצהירים שהוצגו לפניי נמחק שמו של עו"ד גרינפלד שהודפס בתחילה, כמי שיאשר חתימות המצהירים ובסופו של דבר נרשם שמה של עו"ד רוזלי בכתב יד ואולם אין בכך כדי לפגוע בקיומם של התצהירים, בתוקפם או במקצועיותה של עו"ד רוזלי.

כך גם אינני מקבלת את הטענה כי מאחר ובמספרי הזהות שהודפסו חסרה ספרת ביקורת, התצהירים לא מחייבים או לא קבילים או שמשקלם נפגע (וראו עדותה של עו"ד רוזלי בעניין זה, פרוטוקול הדיון מיום 27.1.20 בעמ' 29).

ראוי היה שלא להעלות טענות אלו, בפרט כאשר, כאמור לעיל, האחים כולם ידעו והסכימו לרצון ההורים.

51. מ' וצ' הוסיפו וטענו כי המנוחים חתמו על התצהירים, בעת שלא היו כשירים להבין על מה

חתמו.

טענה זו, לא רק שיש בה כדי להטיל דופי בעוה"ד שערכה את התצהירים והחתימה את הצדדים, אלא שהיא גם נטענה בחצי פה וללא כל תימוכין. לפיכך, אני דוחה אותה מכל וכל.

52. המנוחים חתמו בפני עוה"ד רוזלי גם על יפוי כוח בלתי חוזר וגם בכך, הביעו דעתם ורצונם

להעניק את הזכויות שהעניקו לבנם נ'.

לאור האמור לעיל, אני קובעת כי תצהירי המתנה שרירים וקיימים ומחייבים את יורשי המנוחים.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

53. מצאתי שיש טעם לפגם ברישום הזכויות על פי הצוואה, תוך התעלמות מהעברת הזכויות לבן נ'.

לפיכך, אני קובעת כי ההוראות שנתן המנוח בצוואתו באשר למקרקעין, מתייחסות לחלק שנותר, לאחר העברת הזכויות לנ'.

חזקת השיתוף

54. טענת נ' כי המקרקעין היו שייכים למעשה לשני ההורים, מבוססת על חזקת השיתוף.

55. איש מהאחים לא חלק על כך שההורים חיו יחד למעלה מ- 60 שנה וניהלו משק בית משותף. הניסיון של מ' וצ' לטעון כי בין ההורים הייתה הפרדה רכושית, גם הוא לא היה ראוי ולא היה מבוסס על ראיה כלשהי, או על טיעון משפטי ממשי. די בחיים המשותפים, במשך תקופת זמן ארוכה כל כך, כדי להעיד על קיומה של חזקת השיתוף, לא כל שכן באשר למקרקעין ששימשו למגורי ההורים המנוחים. צד שמבקש לסתור את החזקה, עליו הנטל להוכיח טענתו ולהציג ראיות של ממש לסתור את קיומה. בענייננו, מ' וצ' לא עמדו בנטל האמור.

56. השאלה היחידה שיש לבחון בעניין זה הינה האם נ' רשאי להעלות טענה זו בשם אמו המנוחה, 14 שנה לאחר פטירתה.

57. ככלל, מי שטוען לקיומה של חזקת השיתוף, צריך להעלותה בעת שהצורך לכך מתעורר. מי שזכאי לכאורה לזכויות מכוח חזקת השיתוף ולא דרש אותן, אפשר וויתר על זכויותיו. אלא, שכל זמן שבני זוג מנהלים את חייהם על מי מנוחות, אין למי מהם כל סיבה לפנות בהליך משפטי האחד כנגד האחר.

לאור זאת, לא ניתן לומר שאדם אמור לפתוח בהליך משפטי כנגד בן זוגו, כדי לשמור על זכות שברור שקיימת לו, כל זמן שבני הזוג חיים יחדיו.

ראו בעניין זה לדוגמה את פסקי הדין בעניין ע"א 5774/91 יהלום ואח' נ' מנהל מס שבת, וכן ע"א 4696/90 פישלר נ' שיין, (פורסמו במאגרים).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

58. בענייננו, האם המנוחה הלכה לעולמה כשהיא נשואה ומתגוררת במשך למעלה משישים שנה בבית שרשום על שם בעלה.
לא הייתה לאם כל סיבה להגיש תביעה, למימוש זכויותיה לפי חזקת השיתוף.
ממילא בני הזוג פעלו בשיתוף מלא, גם בכל הנוגע למקרקעין והראיה לכך היא שכאשר החליטו להעניק לבן נ' את הזכויות במקרקעין, חתמו שניהם על תצהירי העברה ללא תמורה (אף שהרישום היה רק על שם המנוח).

59. רק 11 שנה אחר פטירת המנוחה פעלו ילדיה להוציא צו ירושה.
טענתם של מ' וצ' כי היה על נ' להתנגד למתן צו הירושה לא ברורה, שהרי צו הירושה קובע את החלוקה בין יורשי המנוחה ונ' לא חלק על חלוקה זו ולא יכול היה לחלוק עליה.

60. למעשה, נ' הוא שהגיש את הבקשה לצו ירושה ואם לטענת מ' וצ' היה מקום לקבוע חלוקה שונה בצו הירושה (אם בשל פטירת האב המנוח לפני האם, אם בשל טענתם כי לנ' הייתה כוונה להסתלק מחלקו בירושה ואם מכל סיבה אחרת) היו דווקא הם אמורים להתנגד לבקשה לצו ירושה. מאחר ולא עשו כן, אינני מקבלת טענותיהם בעניין זה.

61. לאור האמור, אני מקבלת את טענתו של נ' באשר לקיומה של חזקת השיתוף וקובעת כי זכויות ההורים במקרקעין היו משותפות, למרות שנרשמו רק על שם האב.

מסקנות

62. לאור האמור, אני מורה כדלקמן:
- 62.1 הזכויות ברשות מקרקעי ישראל נרשמו על סמך צו קיום הצוואה, בטרם נרשמה העברת הזכויות מהמנוחים לנ'.
לפיכך אני מורה על ביטול הרישום.
- 62.2 תחת הרישום האמור, תרשמנה הזכויות של שני המנוחים כבעלי זכויות שווים בנכס.
חלק מתוך חלקם של המנוחים יירשם על שמו של נ', על פי תצהירי המתנה והתשריט שצורף להם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

מחצית מהיתרה תירשם על שם מ' וצ' על סמך צו קיום צוואת האב המנוח.
והיתרה תירשם על שם כלל הילדים, על סמך צו הירושה שניתן אחר האם המנוחה

62.3 ככל שמ' וצ' יבקשו לחלוק את חלקם עם אחיותיהם כפי שהצהירו שבכוונתם לעשות, הם רשאים לעשות כן בנפרד.

62.4 ככל שלצורך ביצוע הרישום יידרש על ידי הרשויות להרוס את בית ההורים, יפעלו הצדדים להריסתו ויתחלקו בעלויות ההריסה, כל אחד לפי חלקו היחסי במקרקעין.

62.5 עלויות הרישום והמיסים, ישולמו על ידי כל ילדי המנוחים, כל אחד לפי חלקו היחסי.

62.6 מנהל העיזבון יסייע לצורך הרישום.

63. לאור קבלת התביעה של נ' ודחיית תביעתם של מ' וצ', אני מחייבת את מ', צ', ש' ופ' בהוצאותיו של נ' בסך כולל של 50,000 ₪.

בעת פסיקת הסכום האמור, לקחתי בחשבון את מהות ההליך והתוצאה אליה הגעתי, בשים לב להתמשכות ההליכים וקיומם של תשעה דיונים, שנפרשו על פני כ- 450 עמודי פרוטוקול. נסיבות אלו הביאוני לידי כוונה לפסוק הוצאות בסכום גבוה הרבה יותר, אלא שלאור התנהלות לא מכובדת, בלשון המעטה, מצד הצדדים, זה כלפי זה ובין ב"כ הצדדים עצמם, העמדתי את הסכום על הסך האמור.

כך לדוגמה בפרוטוקול הדיון שהתקיים ביום 15.7.19 התנהגות מתלהמת קיבלה ביטוי בפרוטוקול שלוש פעמים, שבאחרונה שבהן הופסק הדיון ובית המשפט חייב את הצדדים שהמשך הדיונים יהיו בהקלטה (עמ' 20 שורה 15, עמ' 21 שורה 24 ועמ' 22 שורה 7).

התנהגות בוטה זו נמשכה גם בהמשך הדיונים (אף שהוקלטו), כפי שעולה לדוגמה מפרוטוקול הדיון מיום 27.1.20 עמ' 44 שורות 15-4 וכן בעמ' 128 שורות 8-26, ובאה לידי ביטוי גם בין עוה"ד של נ' לבין מ' (שהוא כאמור עו"ד בעצמו), כפי שעולה לדוגמה מפרוטוקול הדיון מיום 28.7.20 בעמ' 235 שורה 24.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 62438-03-17 ג' נ' ג' ואח'

תמ"ש 20468-05-17

תיק חיצוני:

1 עוד מצאתי להבהיר כי החיוב מוטל על מ', צ' ש' ופ', כחיוב, ביחד ולחוד.
2 מ', צ', ש' ופ' בקשו להציג חזית אחידה, כנגד האח נ' והיה ברור מעדויותיהם, כי הם
3 עומדים כיחידה אחת, מאחורי דבריו של האח מ'.
4 הדבר היה כה בולט, עד כי האחיות בקשו להציג עצמן כמי שכלל לא ידעו על מה הן חתמו
5 וכמי שבקושי מכירות את הגרסאות העובדתיות, אשר נטענו בתצהיריהן.
6 האח צ' בקש, אף הוא, להתאים את גרסתו לגרסת האח מ', גם כשזו לא תאמה את
7 העובדות שהיו רלוונטיות בקשר אליו, בהיותו מי שבנה בפועל את הבית של נ'.
8 ההתרשמות הייתה שכולם כאחד פעלו לפי הנחייתו של האח מ', כנגד האח נ'.
9

10 64. בטרם סיום, מצאתי להביע את צערי על ההתנהגות האמורה, שאיננה מוסיפה כבוד לאחים
11 ולאחיות למשפחת ג', איננה מכבדת את זכר הוריהם, איננה מכבדת את עורכי הדין ולא את
12 ההליך השיפוטי.

13 בנסיבות שנוצרו שקלתי אף לחייב את הצדדים בהוצאות לטובת אוצר המדינה ואולם
14 לפנים

15 משורת הדין, לא עשיתי כך.

16
17 ניתן לפרסם ללא פרטים מזהים.

18
19
20 ניתן היום, כ"ג חשוון תשפ"ב, 29 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.
21

22 נאוה גדיש, שופטת
23
24
25
26